

Predstavljanje projekta Hear me Out

Jelena Ćosić Dukić¹, Jadranka Petek²

¹Zavod za javno zdravstvo Zadar

² Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA

Uvod

Tijekom 2015 / 2016. godine Zavod za javno zdravstvo Zadar sudjelovao je kao jedan od partnera na provedbi projekta „Hear me out“ - podizanje svijesti i stvaranje mogućnosti za zapošljavanje s oštećenim sluhom. Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA bila je nositelj projekta, a uz Zavod, partneri su bili Udruga osoba oštećena sluha Zadar i Zadarska županija, a suradnici Volonterski centar Zadar i Zavod za zapošljavanje - podružnica Zadar. Projekt je trajao 16 mjeseci, a započeo je u ožujku 2015. zahvaljujući sufinanciranju Europske unije u sklopu operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala 2007. – 2013. s 80,43% sredstava. Ostatak su sufinancirali Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA, Zadarska županija i Zavod za javno zdravstvo Zadar.

Slika 47. Logo projekta

1. Zašto se ukazala potreba za ovom projektom?

Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, oko 360 milijuna ljudi u svijetu ima ozbiljno oštećenje sluha. Isključenost iz komunikacije ima značajan utjecaj na njihov svakodnevni život, što dovodi do osjećaja usamljenosti, izolacije i frustracije. Osobe oštećena sluha, kao i druge osobe s invaliditetom, teško se zapošljavaju, a za osobe oštećena sluha karakteristično je i zapošljavanje na niže rangiranim poslovima te slaba pristupačnost javnih usluga.

Glavni problemi s kojim se osobe oštećena sluha suočavaju su socijalna isključenost i nezaposlenost koje dovode do mogućih posljedica kao što su depresija, anksioznost, nezadovoljstvo životom, pesimističan pogled na budućnost, socijalna izolacija.

Osobe s oštećenim sluhom, zbog prirode ovog invaliditeta, imaju poteškoća s komunikacijom u svakodnevnom životu. Za mnoge od njih, s obzirom na stupanj oštećenja, glavni komunikacijski kanal je znakovni jezik čije poznavanje je ograničeno na jako mali broj ljudi.

Osim toga, osobe s oštećenim sluhom izložene su predrasudama i nerazumijevanju od strane zajednice koja nije upoznata s njihovim problemima, specifičnostima, posebnim potrebama i mogućnostima.

2. Osnovne informacije o projektu

Opći cilj projekta: Podići svijest javnosti i poslodavaca o pravima, problemima i potencijalima osoba oštećena sluha.

Specifični cilj projekta: Osnažiti osobe oštećena sluha i njihove obitelji kako bi se potaknula njihova socijalna uključenost i zapošljivost.

Očekivani rezultati:

- poboljšanje usluga i kvalitete života osoba oštećena sluha
- pružena potpora osobama oštećena sluha i članovima njihovih obitelji u svrhu poticanja njihove socijalne uključenosti i psihološkog osnaživanja
- javnost i poslodavci upoznati su s odgovarajućim pristupom osobama oštećena sluha te s njihovim potrebama i radnim sposobnostima

Ciljne skupine:

- osobe oštećena sluha
- roditelji, skrbnici i ostali članovi obitelji osoba oštećena sluha
- Udruga osoba oštećena sluha Zadar

Krajnji korisnici:

- poslodavci
- javne institucije
- jedinice lokalne i regionalne samouprave
- lokalna zajednica

3. Istaknute aktivnosti projekta

3.1. Ispitivanje potreba – prikupljanje, obrada i analiza podataka

Kako bi se provelo ispitivanje potreba osoba oštećena sluha, u Zavodu je izrađen upitnik i osmišljena online baza podataka s mogućnošću jednostavnog unosa i statističke analize podataka. Korisnicu su anketirani u Udruzi, a podaci su se unašali u Udruzi i Zavodu.

The image shows a screenshot of a web-based survey form titled "*Novi upitnik". The form is part of a system with a dark header containing the logo "H E A R I N G O U T" and navigation links like "Početna", "Novi upitnik", "Obavijest usluge", and "M. Izdajba". The form itself has a light background and a progress bar at the top with 8 steps: 1. Osobni podaci (highlighted), 2. Kućanstvo, 3. Obrazovanje, 4. Posao, 5. Oštećenje sluha, 6. Socijalne usluge, 7. Prava, and 8. Komunikacija. The "Osobni podaci" section includes fields for: Datum unosa (26.10.2016.), Kategorija (osoba s oštećenjem sluha), Ime, Prezime, OIB, Spol (M), Datum rođenja, Bračno stanje (nije primjenjivo), Bračno stanje roditelja (nedostaje, ne zna, ne želi odgovoriti), Država rođenja (Hrvatska), Država prebivališta (Hrvatska), Mjesto rođenja (Zadar), Mjesto prebivališta (Zadar), Općina (ZADAR), and Županija (Zadarska).

Slika 48. Isječak iz „Baze podataka o osobama oštećena sluha“

3.2. Edukacija iz znakovnog jezika

Kako bi se olakšala komunikacija s osobama oštećena sluha u ustanovama, osnovana je grupa polaznika znakovnog jezika koja se sastojala od psihologinje zaposlene u Službi za prevenciju i izvanbolničko ličenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar, novozaposlene psihologinje u Udruzi osoba oštećena sluha Zadar, medicinske sestre i radne terapeutkinje s Odjela za psihijatriju Opće bolnice Zadar, savjetnika za zapošljavanje iz Zavoda za zapošljavanje Zadar i socijalne radnice iz Centra za socijalnu skrb Zadar. Edukaciju su provodili predsjednica i kasnije jedan od članova Udruge 3 puta tjedno po 2 sata kroz 2 mjeseca. Nakon 2 mjeseca edukacija se nastavila održavati jednom tjedno po 2 sata do završetka trajanje projekta.

Ovo je bila je jedna od najvažnijih aktivnosti u projektu budući da će i nakon završetka provedbe biti korisna osobama oštećena sluha. Ukoliko se ukaže potreba za korištenjem usluga gore navedenih ustanova gluhe osobe mogu računati na djelatnike koje će im pomoći u boljem sporazumijevanju u slučaju da se tamo zateknu bez prevoditelja ili članova obitelji.

3.3. Fokus grupe radi procjene problema, specifičnosti i mogućnosti osoba oštećena sluha

Fokus grupe, zajedno s individualnim intervjuima, jedan su od najefektivnijih načina za dobijanje uvida u emocionalne aspekte grupe. One mogu otkriti mnogo detaljnih informacija i dati dublji uvid o korisnicima. U sklopu projekta održane su 3 fokus grupe – za mlađe gluhe osobe, starije gluhe osobe i za članove obitelji osoba oštećena sluha.

Rezultati fokusnih grupa su objavljeni na web stranicama projekta i udruge: <http://www.hearmeout-zadar.com/wp-content/uploads/2016/04/2.3.4.-Sa%C5%BEetak-fokus-grupe-Citizens-summary1.pdf>

3.4. Individualno savjetovanje

Novozaposlena psihologinja provodila je individualno savjetovanje članova s ciljem savjetovanja i pružanja podrške, ponajviše gluhim osobama, u nošenju s teškoćama. U savjetovanje su bili uključeni i članovi obitelji zbog ostvarenja čvrstih obiteljskih veza sa svojim članovima s oštećenom sluhom.

3.5. Radionica „Podizanje svijesti članova obitelji o odgovarajućem pristupu osobama oštećena sluha u svakodnevnom životu“

Ova radionica je prvenstveno bila namijenjena roditeljima djece oštećena sluha, uključujući i ostale članove obitelji kako bi se roditelji i ostali članovi obitelji potaknuli na socijalno uključivanje svoji članova s oštećenjem sluha.

3.6. Radionice motivacije za osobe sa potpunim i djelomičnim oštećenjem sluha

Cilj ove radionice bio je je potaknuti pozitivan stav i sudjelovanje u programima udruga osoba s potpunim i djelomičnim oštećenjem sluha.

3.7. Edukacija za članove obitelji osoba oštećena sluha

Kako bi se olakšala komunikacija s osobama oštećena sluha, članovi obitelji osoba oštećena sluha također su pohađali edukaciju iz znakovnog jezika. Edukacija se provodila u Udruzi tri puta tjedno po dva sata tijekom 2 mjeseca.

3.8. Stjecanje znanja i vještina osoba oštećena sluha u području samopredstavljanja i procesa traženja posla

Ovaj set radionica proveden je kako bi se osobama oštećena sluha pružila mogućnost stjecanja znanja u aktivnostima traženja posla u svrhu poboljšanja njihovih mogućnosti za zaposlenje. Polaznike je psihologinja obučavala kako napisati životopis i molbu za posao, kako pretraživati poslovne oglase i kako se najboljem svjetlu predstaviti poslodavcu.

3.9. Formiranje grupe potpore za osobe oštećena sluha

Svrha grupe potpore je dobiti predodžbu o kolektivnim iskustvima, vještinama suočavanja s problemima te uvid/saznanja i razumijevanje drugih „koji su to osjetili na svojoj koži“.

Grupa potpore osnovana u sklopu projekta održava će mjesečne sastanke u prostorima Udruge i nakon njegovog završetka.

3.10. Izrada brošure

Kako bi se ostvarila veća vidljivost projekta te njegovo predstavljanje osobama oštećena sluha, izrađena je brošura koja se sastojala od dva dijela. Prvi dio brošure posvećen je opisu projekta i projektних aktivnosti, a drugi o poteškoćama, potrebama, pravima i mogućnostima i sposobnostima osoba oštećena sluha s naglaskom na najbolji načinu komunikacije s gluhim osobama s obzirom na njihove mogućnosti (čitanje s usana, govor, znakovni jezik).

Brošura, kao i ostale projektne publikacije (letak) dostupne su na mrežnoj stranici projekta: <http://www.hearmeout-zadar.com/publikacije/>.

Slika 49. Naslovnica brošure Hear me out

3.11. Manifestacija dan na poslu

Kako bi se predstavile vještine osoba oštećena sluha, Agencija za razvoj Zadarske županije organizirala je manifestaciju Dan na poslu. Osobe oštećena sluha dobile su određena poslovna zaduženja u različitim poduzećima u Zadarskoj županiji na jedan radni dan.

3.12. Okrugli stol „Što možemo činiti kako bi poboljšali kvalitetu života osoba oštećena sluha“

Ovaj okrugli stol bio je organiziran kako bi se predstavile konkretne potrebe osoba oštećena sluha Volonterskom centru Zadar, odnosno njegovim volonterima.

3.13. Edukacija iz znakovnog jezika za volontere

Volonteri su također bili educirani o osnovama znakovnog jezika tako da mogu pružati usluge osobama oštećena sluha kod odlaska kod liječnika, savjetnika za zapošljavanje ili u kupovinu i nakon završetka projekta. Edukacija iz znakovnog jezika održavala će se u Udruzi 2 mjeseca 2 puta tjedno.

4.14. Okrugli stol o pravima osoba oštećena sluha

Okrugli stol o pravima osoba oštećena sluha organiziran je s ciljem upoznavanja javnosti s njihovim pravima, posebno pravima potpuno gluhih osoba. Cilj ovog okruglog stola bila je konstruktivna rasprava o položaju osoba s oštećenim sluhom na tržištu rada te o mogućnostima koje oni imaju za zapošljavanje.

4.15. Izrada filma radi podizanja svijesti

Kako bi se bolje shvatila situacija osoba oštećena sluha, izrađen je film podizanja svijesti u kojem su ukratko predstavljene i projektne aktivnosti. Film se može pogledati na ovom linku: <http://www.hearmeout-zadar.com/>.

4. Neplanirane aktivnosti proizašle iz projekta

Zahvaljujući projektu, odnosno ostvarenoj suradnji Zavoda za javno zdravstvo Zadar i Udruge osoba oštećena sluha liječnica iz Zavoda održano je predavanje u prostorijama Udruge povodom Svjetskog dana zdravlja 2016. i Dana preventive 2016. Predavanje pod naslovom "Prevencijom možemo smanjiti rizik za nastanak najučestalijih bolesti u Zadarskoj županiji" održala je liječnica Zavoda uz simultano prevođenje na znakovnom jeziku od strane člana Udruge – stručnjaka za znakovni jezik. Poslije predavanja članovima udruge izmjeren je krvni tlak, šećer u krvi, izračunat je indeks tjelesne mase te su ispunili upitnik za procjenu rizika za obolijevanje od šećerne bolesti. Svi sudionici pokazali su veliko zadovoljstvo što su na ovaj način, možda prvi put, saznali za neke važne smjernice u održavanju zdravlja budući da je predavanje, ako i cijela akcija, održano na njima prilagođen način.

5. Važnost projekta iz perspektive javnog zdravstva

Fokusne grupe i individualni razgovori s korisnicima ukazali su na probleme i poteškoće s kojima se ove osobe najčešće susreću. Na žalost, veći broj korisnika žalio se na nepristupačnost zdravstvenog sustava. Poteškoće na koje su nailazili se mogu kategorizirati kao one komunikacijske prirode (komplicirano objašnjavanje, nestrpljivost) te neprilagođenost ustanova osobama oštećena sluha (pozivanje preko zvučnika, šalteri). Provedba ovog projekta ukazala je na nužnost prilagodbe zdravstvenih ustanova osobama s oštećenim sluhom kao i na veliku važnost upoznavanja zdravstvenih djelatnika s mogućnostima pravilne komunikacije s pacijentima koji ne čuju kako bi na ovaj način spriječili neželjene posljedice na njihovo zdravlje.